

Analiza problemu bezrobocia w Katowicach została przeprowadzona w aspekcie zawodów zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz ofert pracy zgłoszonych do urzędu w pierwszym półroczu 2012 r.

Klasyfikacja zawodów wg liczby osób zarejestrowanych:/ w tabeli wykazano zawody, w których zarejestrowanych było wg stanu na dzień 30.06.2012 r. powyżej 50 osób/

Tabela nr 1

L.p	Nazwa zawodu	Bezrob. ogółem	W tym				
			kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
				razem	kobiety	razem	kobiety
1.	Bez zawodu	1044	552	54	38	74	34
2.	Sprzedawca	922	821	13	11	258	234
3	Robotnik gospodarczy	337	108	1	0	91	25
4	Sprzątaczką biurową	301	298	0	0	118	117
5	Technik prac biurowych	267	242	3	3	77	73
6	Robotnik budowlany	224	3	0	0	54	0
7	Ślusarz	196	2	0	0	60	1
8	Technik ekonomista	189	166	0	0	45	42
9	Magazynier	189	52	7	2	37	9
10	Kucharz	112	70	1	1	27	18
11	Murarz	109	0	1	0	31	0
12	Fryzjer	101	98	0	0	28	27
13	Dozorca	99	66	1	1	44	30
14	Kierowca samochodu osobowego	92	0	1	0	23	0
15	Górnik eksploatacji podziemnej	90	0	0	0	19	0
16	Krawiec	86	83	1	1	27	27

17	Ekonomista	85	53	5	2	22	12
18	Kasjer handlowy	83	77	4	4	20	19
19	Pomoc kuchenna	82	70	1	1	21	19
20	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	74	9	1	0	22	3
21	Przedstawiciel handlowy	72	26	1	1	17	8
22	Barman	72	57	5	4	19	16
23	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	68	52	4	4	7	3
24	Księgowy	67	65	0	0	18	17
25	Kelner	66	52	2	1	19	13
26	Cukiernik	62	33	0	0	18	13
27	Technik mechanik	61	9	1	0	13	2
28	Mechanik samochodów osobowych	61	0	0	0	12	0
29	Piekarz	60	33	0	0	11	5
30	Specjalista ds. marketingu i handlu	59	28	2	2	19	8
31	Technik elektronik	56	4	1	0	10	2
32	Technik handlowiec	55	40	2	2	14	12
33	Kierowca samochodu ciężarowego	53	0	0	0	18	0
34	Pozostali elektromechanicy i elektrycy	51	11	0	0	10	3

Struktura bezrobotnych wg grup zawodów.

Tabela nr 2

L.p	Nazwa grupy zawodowej	Procentowy udział w ogólnej grupie bezrobotnych
1	Sprzedawcy i pokrewni	14,32
2	Pracownicy usług osobistych	8,91
3	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,00
4	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,62
5	Średni personel ds. biznesu i administracji	5,39
6	Pomoce domowe i sprzątaczk	4,92
7	Robotnicy budowlani i pokrewni / z wyjątkiem elektryków /	4,65
8	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,46
9	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4,29
10	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,83
11	Pracownicy ds. spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,29
12	Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	3,28
13	Specjaliści dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	3,22
14	Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,54
15	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,41
16	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,36
	Elektrycy i elektronicy	2,16
17	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,94
18	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1,84

19	Pracownicy usług ochrony	1,69
20	Specjaliści nauczania i wychowania	1,34
21	Średni personel ds. zdrowia	1,32
22	Pracownicy obsługi klienta	1,32
23	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni	1,11
	Inne	6,79
		100

Dokonując analizy powyższych zestawień należy zauważyć, iż ponad 1781 osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie to osoby bez kwalifikacji zawodowych / poz. w Tabeli nr 1 - bez zawodu, dozorca, sprzątaczką, robotnik gospodarczy /. Jest to grupa osób szczególnie trudna do prowadzenia aktywizacji zawodowej, gdyż zgłaszane do urzędu oferty pracy dla pracowników fizycznych zwykle dot. osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności.

Zaobserwowano również, iż niektóre zawody, w których zarejestrowanych jest ponad 50 osób generują długotrwałe bezrobocie:

Tabela nr 3

L.p	Nazwa zawodu	Liczba osób zarejestrowanych ogółem w danym zawodzie	Liczba osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy	Procent osób zarejestrowanych długotrwałe w stosunku zarejestrowanych ogółem
1	Dozorca	99	44	44,4%
2	Sprzątaczką biurową	301	118	39,2%
3	Kierowca samochodu ciężarowego	53	18	34,0%
4	Specjalista ds. marketingu i handlu	59	19	32,2%
5	Ślusarz	196	60	30,6%

W tabeli wykazano zawody, w których zarejestrowanych jest ponad 30 % osób długotrwałe bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby osób zarejestrowanych w danym zawodzie.

Najlichnieszą grupę zawodową 14,32 % wśród ogółu zarejestrowanych osób stanowią sprzedawcy i zawody pokrewne związane z działalnością handlową. Zawód sprzedawcy jest od kilku lat najbardziej licznym zawodem spośród ogólnej liczby zarejestrowanych osób. W grupie tej przeważają kobiety / 89%/ posiadające doświadczenie, głównie w branży spożywczej. W związku z faktem, iż w I półroczu 2012 roku w stosunku do lat ubiegłych / 2008-2010 / zgłoszono znacznie mniejszą liczbę ofert pracy dla sprzedawców- zauważono w tej grupie przyrost liczby osób zarejestrowanych długotrwale. W grupie tej dominują sprzedawcy sklepowi oraz kasjerzy i sprzedawcy biletów.

Druga grupa stanowiąca 8,91% ogółu zarejestrowanych to pracownicy usług osobistych, w tym m.in:

- kucharze
- kelnerzy
- fryzjerzy
- barmani
- kosmetyczki
- gospodarze budynków

Najlichnieszą w tej grupie zawodowej zarejestrowani są kucharze oraz fryzjerzy. Wśród zarejestrowanych kucharzy dużą część /24,1% / stanowią osoby zarejestrowane długotrwale z długą przerwą w wykonywaniu zawodu.

Zarejestrowani fryzjerzy / 27,7 % zarejestrowanych długotrwale / nie posiadają kwalifikacji adekwatnych do wymaganych w nowoczesnych salonach fryzjerskich. Poszukują pracy w innych zawodach. Zdecydowanie najlepiej w tej grupie zawodowej radzą sobie na rynku pracy kosmetyczki, podejmując staże z deklaracją zatrudnienia, pracę na doposażonych stanowiskach pracy lub uruchamiając własną działalność gospodarczą.

Trzecia pod względem procentowego udziału / 7,00% / w ogólnej grupie bezrobotnych jest grupa obejmująca zawody robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń i pokrewnych. Grupa ta dotyczy przede wszystkim:

- ślusarzy
- mechaników pojazdów samochodowych
- ustawiaczy i operatorów obrabiarek do metali i pokrewnych
- mechaników maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych

Wśród zarejestrowanych ślusarzy 31% to osoby zarejestrowane długotrwale, które zatrudnione były na stanowisku ślusarza w latach 90 -tych w zlikwidowanych zakładach hutniczych i okołohutniczych.

Czwarta grupa stanowiąca 5,62% ogółu zarejestrowanych to robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie, oraz siódma duża grupa stanowiąca 4,65 % ogółu zarejestrowanych to robotnicy budowlani / z wyjątkiem elektryków / . W grupach tych dominują zawody:

- murarze i pokrewni
- malarze i pokrewni
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, gdzie indziej nie sklasyfikowani
- pakowacze

W I półroczu 2012 r. ze względu na znacznie niższą niż w latach poprzednich ilość ofert pracy w budownictwie - wzrosła liczba zarejestrowanych robotników budowlanych. Wpływ na ten stan rzeczy miała zapewne tendencja pracodawców do zatrudniania obywateli Ukrainy na stanowiskach robotniczych w branży budowlanej.

Niewielka liczba zarejestrowanych w zawodach cieśli, dekarza i zbrojarza wskazuje na fakt, iż osoby posiadające kwalifikacje w tych zawodach znajdują zatrudnienie.

Zestawienia z Tabeli nr 1 oraz z Tabeli nr 2 wskazują, że w ewidencji urzędu zarejestrowana jest duża liczba osób poszukujących pracy związanej z obsługą biura:

1. Średni personel ds. biznesu i administracji /5,39%/ w tym m.in. :
 - średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych
 - księgowi
 - przedstawiciele handlowi
 - pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu
2. Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni /4,29%/ w tym m.in.
 - pracownicy obsługi biurowej
 - sekretarki
3. Pracownicy ds. spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej /3,29% / w tym m.in. :
 - magazynierzy i pokrewni
 - pracownicy ds. transportu
 - pracownicy ds. statystyki i finansów i ubezpieczeń
 - pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
4. Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania /3,28%/ w tym m.in. :
 - specjaliści ds. administracji i rozwoju
 - analitycy finansowi
 - specjaliści ds. reklamy i marketingu
 - specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi
5. Specjaliści dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury /3,22%/ w tym m.in.
 - ekonomiści
 - specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej nie sklasyfikowani
 - filozofowie, historycy i politolodzy
 - filolodzy i tłumacze

Zarejestrowane osoby bezrobotne we wskazanych powyżej grupach posiadają wysokie kwalifikacje poparte doświadczeniem zawodowym. W większości jednak urząd nie dysponuje ofertami pracy zgodnymi z kwalifikacjami tych osób. Firmy poszukujące wykwalifikowanych fachowców z dziedziny ekonomii, prawa lub analityki finansowej z reguły nie korzystają z usług urzędu. Pracodawcy ci ogłaszają na swoich stronach internetowych wolne miejsca pracy i dysponują dokumentami aplikacyjnymi składanymi przez kandydatów na powyższe stanowiska bezpośrednio za pomocą poczty elektronicznej.

Natomiast z ofert pracy oferowanych przez urząd mogą skorzystać księgowi, magazynierzy oraz przedstawiciele handlowi.

Kolejną dużą grupę zawodową stanowi grupa osób bez kwalifikacji zawodowych - „pomoce domowe i sprzątaczkę”, / 4,92% / ogółu zarejestrowanych, w tym przede wszystkim - pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne. Jak wykazano w Tabeli nr 3 zawod sprzątaczkę generuje długotrwałe bezrobocie, w zawodzie tym zarejestrowanych jest ok. 40% osób długotrwałe bezrobotnych. Grupę tę stanowią głównie kobiety w dojrzałym wieku z przeciwwskazaniami do ciężkiej pracy fizycznej, praktycznie bez szans na znalezienie pracy.

Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych stanowi 4,45 % ogółu zarejestrowanych. Grupę tę tworzą głównie:

- technicy mechanicy
- technicy elektronicy i pokrewni
- technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej nie sklasyfikowanych
- technicy budownictwa

W dalszym ciągu największe szanse na znalezienie zatrudnienia w tej grupie posiadają technicy budownictwa posiadający stosowne uprawnienia oraz technicy elektronicy, zwłaszcza wtedy, gdy decydują się na kontynuację nauki na studiach. Zdecydowanie trudniejszą sytuację w zakresie pozyskania pracy mają technicy mechanicy oraz technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej nie sklasyfikowanych

W ogólnej strukturze bezrobotnych grup zawodowych stanowiących od 2-3 % ogółu występują następujące grupy zawodowe:

- kierowcy i operatorzy pojazdów – 2,54%
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych - 2,41%
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych- 2,36 %
- elektrycy i elektronicy – 2,16%

Spśród powyższych grup zawodowych zdecydowanie największe szanse na zatrudnienie posiadają kierowcy, którzy posiadają prawo jazdy kat C+E z uprawnieniami na przewóz osób i rzeczy a także elektrycy z uprawnieniami SEP.

W ogólnej strukturze bezrobotnych grup zawodowych stanowiących od 1-2 % występują następujące grupy zawodowe:

- pracownicy usług ochrony,
- rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni
- ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych
- pracownicy obsługi klienta
- specjaliści nauczania i wychowania
- średni personel ds. zdrowia
- średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni

Urząd dysponuje ofertami pracy dla pracowników ochrony ale w większości dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. Pracodawcy zatrudniają osoby nie posiadające licencji pracownika ochrony ale wymagają zaświadczenia o niekaralności, które kandydat jest

zobowiązany sfinansować lub oczekują doświadczenia w zawodzie. Oferty w ochronie dotyczą głównie ochrony obiektów handlowych, pracy w nocy i w systemie 12 godzinnym. Trudności na rynku pracy posiadają specjaliści ds. nauczania i wychowania a także rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni

W okresie I półrocza 2012 r. największa ilość osób bezrobotnych zarejestrowała się w zawodach:

Tabela nr 4

L. p	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych ogółem	kobiety
1	Bez zawodu	890	390
2	Sprzedawca	623	537
3	Robotnik gospodarczy	208	65
4	Technik prac biurowych	172	158
5	Robotnik budowlany	168	3
6	Magazynier	158	46
7	Sprzątaczką biurową	151	149
8	Ślusarz	129	1
9	Technik ekonomista	118	102
10	Kucharz	102	46
11	Fryzjer	76	73
12	Kasjer handlowy	71	65
13	Górnik eksploatacji podziemnej	68	0
14	Przedstawiciel handlowy	67	26
15	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	65	50
16	Murarz	65	0
17	Kierowca samochodu osobowego	60	0
18	Telemarketer	59	48
19	Piekarz	58	10
20	Pozostali pracownicy obsługi osób i mienia	53	8
21	Technik elektronik	53	0

22	Technik mechanik	52	6
23	Księgowy	52	51
24	Ekonomista	50	32
25	Pomoc kuchenna	50	36
26	Barman	50	41

W tabeli powyżej wykazano zawody, w których w I półroczu 2012 r. zarejestrowało się 50 i powyżej 50 osób bezrobotnych.

Bezrobotni wg rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w Katowicach w I połowie 2012 r.

Tabela nr 5

Seksja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	Zarejestrowani w I półroczu	Stan w końcu półrocza	Zgłoszone w I półroczu	Stan w końcu półrocza
Handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1516	1965	677	119
Przetwórstwo przemysłowe	732	1120	196	16
Pozostała działalność usługowa	644	950	65	4
Budownictwo	628	839	471	80
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	589	968	1154	147

Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	304	354	271	32
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym	278	377	170	24
Transport i gospodarka magazynowa	262	371	216	63
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	178	266	188	33
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	160	212	78	9
Administracja publ. i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społecz.	148	208	23	3
Informacja i komunikacja	130	158	104	10
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	125	175	83	7
Edukacja	124	180	56	3
Górnictwo i wydobywanie	123	147	0	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	91	163	26	3
Działalność niezidentyfikowana	85	80	0	0
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	32	51	43	12
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elekt, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	26	41	0	0

Rolnictwo , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	24	39	0	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospod. dom. produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0

Dane dot. struktury ofert pracy w poszczególnych zawodach prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 6

L.p	Nazwa zawodu	Oferty pracy w I półroczu 2012 r
1	Sprzedawcy i pokrewni	16,07
2	Pracownicy usług osobistych	11,36
3	Robotnicy budowlani i pokrewni / z wyłączeniem elektryków /	7,09
4	Pomoce domowe i sprzątaczk	7,01
5	Pracownicy usług ochrony	5,84
6	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,82
7	Średni personel d/s biznesu i administracji	4,53
8	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,48
9	Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	4,34
10	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	3,95
11	Pracownicy ds. finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,22
12	Elektrycy i elektronicy	3,14
13	Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,90
14	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,22
15	Pracownicy obsługi klienta	2,20
16	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,17
17	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	1,96
18	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	1,68
19	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,41
20	Monterzy	1,10
21	Specjaliści nauczania i wychowania	1,05

22	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,05
23	Inne	6,41
		100

Największa liczba ofert pracy w I półroczu 2012 r. dotyczyła zatrudnienia pracowników posiadających wykształcenie lub doświadczenia zawodowe w branży handlowej.

Zgłoszone w I półroczu 2012 r. oferty dla sprzedawców to przede wszystkim oferty pracy z branży spożywczej. Pracodawcy wymagali od kandydatów umiejętności obsługi kasy fiskalnej, warunkiem przyjęcia do pracy było również posiadanie książeczki sanepidowskiej. Zwraca uwagę fakt, iż pracodawcy często podkreślali, że posiadają złe doświadczenia po zatrudnianiu przypadkowych kandydatów, którzy okazali się nieuczciwymi i narażali pracodawców na straty. A zatem pojawiło się nowe kryterium przy składaniu ofert pracy do handlu – uczciwość. Tego kryterium pośrednicy pracy w żaden sposób nie są w stanie zweryfikować. Ponadto praca w handlu łączy się z wysokim stopniem dyspozycyjności kandydatów ze względu na godziny pracy i konieczność pracy w soboty, niedziele i święta.

W tej grupie ofert pracy znajdują się oferty na stanowiska sprzedawców - konsultantów w centrach sprzedaży telefonicznej. Z przedstawionych w opracowaniu danych wynika, że telemarketer jest podobnie jak w ubiegłym roku najbardziej deficytowym i poszukiwanym zawodem na rynku pracy. Pracodawcy składający oferty pracy na w/w stanowisko nie wymagają zwykle od kandydatów posiadania wykształcenia średniego lub wyższego lecz oczekują przede wszystkim umiejętności posługiwania się bezbłędnie językiem polskim, dobrej dykcji, wysokiej kultury osobistej oraz umiejętności szybkiego nawiązywania dobrego kontaktu z klientem a także dyspozycyjności, ponieważ praca odbywa się głównie w godzinach popołudniowych. Zatrudnienie na stanowisku telemarketera poprzedzone jest przeważnie szkoleniem, które na koszt własny przeprowadza pracodawca. Oferty te nie cieszą się popularnością wśród petentów urzędu, gdyż pracodawcy proponują wynagrodzenie prowizyjne lub niską stawkę godzinową, zatrudnienie na zasadzie umowy o dzieło lub umowy zlecenia.

Drugą dużą grupę ofert pracy stanowią propozycje pracy dla pracowników usług osobistych w tym przede wszystkim:

- fryzjerów
- barmanów
- kucharzy
- kelnerów
- gospodarzy budynków .

Oferty pracy dla wykwalifikowanych fryzjerów oraz kucharzy są trudnymi do realizacji, gdyż zawierają wymóg kierunkowego wykształcenia oraz potwierdzonego dokumentami doświadczenia zawodowego.

Natomiast zarejestrowane w tych zawodach osoby posiadają zwykle długą przerwę w zatrudnieniu i nie wyrażają gotowości powrotu do wyuczonego zawodu. Pracodawcy poszukują fryzjerów do zatrudnienia w nowoczesnych salonach, gdzie wymagane są nie tylko wysokie kwalifikacje zawodowe ale również dobra prezencja, komunikatywność,

konieczność szybkiego nawiązania kontaktu z klientem, wykonywanie innych prac związanych z obsługą salonu, np. obsługa recepcji, umawianie klientów na terminy, podanie kawy klientowi lub po prostu sprzątanie.

Zarejestrowane fryzjerki poszukują pracy w zależności od poziomu wykształcenia, wieku oraz stanu zdrowia na stanowiskach pracowników biurowych, sprzątaczek lub pomocy kuchennych.

Oferty pracy w gastronomii zawierają wymóg posiadania wykształcenia kierunkowego oraz doświadczenia zawodowego. Pracodawcy jako kryterium dla kandydatów podają również kulturę osobistą, zachowanie podstawowych zasad higieny osobistej oraz coraz częściej - znajomość nowoczesnych standardów bezpieczeństwa przetwarzanej i podawanej żywności. Praca w gastronomii łączy się także z koniecznością pracy w godzinach wieczornych i nocnych.

Oferty pracy dla gospodarzy budynków przeważnie dotyczą osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, które w większości posiadają przeciwwskazania do ciężkiej pracy fizycznej. Proponowane warunki zatrudnienia – praca na umowę o dzieło lub zlecenie oraz niskie wynagrodzenie nie jest adekwatne do zakresu wykonywanych czynności.

Trzecią pod względem ilości grupą ofert pracy, którymi w I półroczu 2012 r. dysponował urząd były oferty pracy w zawodach budowlanych. Pracodawcy poszukiwali nie tylko fachowców w pracach murarskich, ciesielskich, wykańczania wnętrz ale również pomocników i pracowników ogólnobudowlanych a także hydraulików i monterów instalacji sanitarnych. Zapotrzebowanie na w/w stanowiska było nieco niższe niż w latach ubiegłych. Często praca proponowana była na terenie całego kraju a kontakt z pracodawcą wyłącznie telefoniczny lub za pomocą poczty elektronicznej.

Pomoce domowe i sprzątaczkę to czwarta z kolei grupa ofert pracy - - oferty te podobnie jak w przypadku gospodarzy budynków dotyczą osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, które posiadają przeciwwskazania do pracy fizycznej wymagającej np. dźwigania. Podobnie jak w poprzednich latach jakość tych ofert jest niska. Pracodawcy proponują umowę o dzieło, pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy, o różnych godzinach pracy (często nocnych lub późnowieczornych).

Pracownicy usług ochrony – to następna większa grupa ofert pracy zgłoszonych w urzędzie. Należy przy tym zaznaczyć że oferty te w większości dotyczyły osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności najczęściej - stopniem umiarkowanym. Oferty dotyczą prac w systemie 12 godzinnym, w obiektach handlowych i przemysłowych z zatrudnieniem na umowę zlecenie. Pracodawcy poszukują osób nie karanych oraz sprawnych fizycznie, co bardzo często koliduje z przyznanym stopniem niepełnosprawności.

Kolejna grupa ofert pracy wpłynęła do urzędu na stanowiska robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń i pokrewnych.

W skład grupy tej wchodzi przede wszystkim oferty pracy dla

- ustawiaczy i operatorów obrabiarek do metali i pokrewnych
- ślusarzy
- spawaczy
- mechaników pojazdów samochodowych

Wymagania zawarte w ofertach pracy dla ślusarzy dot. przeważnie – konieczności posiadania doświadczenia zawodowego, umiejętności spawania, gwintowania i frezowania. Od mechaników samochodowych pracodawcy oczekują posiadania prawa jazdy, doświadczenia zawodowego oraz umiejętności wykonywania samodzielnej diagnostyki samochodowej.

Osobną grupę ofert pracy składaną do urzędu stanowią oferty pracy do obsługi biurowej. Są to grupy ofert dla:

- średniego personelu ds. biznesu i administracji, w skład grupy tej wchodzi m.in. zawody: przedstawiciela handlowego, księgowego, agenta ubezpieczeniowego, pośrednika handlowego oraz spedytora,
- specjalistów ds. ekonomicznych i zarządzania, w skład tej grupy wchodzi m.in. zawody doradcy finansowego i inwestycyjnego, specjalisty ds. sprzedaży, specjalisty ds. reklamy i marketingu, specjalisty ds. zarządzania zasobami ludzkimi,
- sekretarek, operatorów urządzeń biurowych i pokrewnych, w skład tej grupy wchodzi m.in. zawody : pracownika obsługi biurowej i sekretarki
- pracowników finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej, w skład tej grupy wchodzi m.in. zawody: pracownika ds. statystyki, finansów i ubezpieczeń magazyniera i pokrewnych.
- pozostałych pracowników obsługi biura, w skład tej grupy zawodowej wchodzi m.in. zawód listonosza.

Najbardziej poszukiwanymi specjalistami z tej grupy są przedstawiciele handlowi. Pracodawcy zgłaszający oferty pracy na wskazane stanowisko pracy wymagają od kandydatów posiadania wykształcenia na poziomie min. średnim, wiedzy z zakresu sprzedawanych produktów lub usług, prawa jazdy kat. B oraz umiejętności komunikacyjnych i negocjacyjnych. Wysokie wymagania w stosunku do kandydatów do pracy nie są poparte proponowanym wynagrodzeniem. Proponowane przez pracodawców wynagrodzenie jest prowizyjne i uzależnione od wyników sprzedaży . Zarejestrowani w urzędzie przedstawiciele handlowi oraz handlowcy zainteresowani podjęciem pracy w tym zakresie mogą kontaktować się z pracodawcą wstępnie wyłącznie za pomocą poczty elektronicznej. Pracodawcy poszukujący kandydatów na w/w stanowiska wyrażają chęć osobistego spotkania z osobą bezrobotną po przeprowadzeniu wstępnej selekcji na podstawie przesłanych drogą e-mailową dokumentów aplikacyjnych.

Liczba posiadanych ofert pracy związanych z obsługą biura nie zaspakaja potrzeb dużej ilości osób bezrobotnych poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zarejestrowane osoby bezrobotne zainteresowane podjęciem pracy biurowej reprezentują bardzo zróżnicowany poziom kwalifikacji zawodowych i posiadanego doświadczenia zawodowego. W ewidencji urzędu figurują specjaliści z wyższym wykształceniem, doświadczeniem zawodowym, znajomością języków obcych oraz prawem jazdy kat B – te osoby, pod warunkiem, że są mobilne i znają wyzwania nowoczesnego rynku pracy mają największe szanse na znalezienie zatrudnienia. Istnieje jeszcze jeden bardzo ważny szczegół – osoby te nie mogą spełniać kryterium wieku + 50. Aktualny rynek pracy jest nieprzyjazny osobom w dojrzałym wieku. Proces rekrutacji tych osób zaczyna i kończy się zwykle na przesłaniu do pracodawcy dokumentów aplikacyjnych.

W ewidencji urzędu figuruje również inna od wskazanej powyżej kategoria osób poszukujących pracy biurowej. Są to osoby posiadające wykształcenie średnie, dłuższą przerwę w zatrudnieniu, bez biegłej znajomości języków obcych. Osoby mają znacznie mniejsze szanse na podjęcie pracy zgodnej z oczekiwaniami.

Podobnie jak w latach ubiegłych liczbę ofert pracy biurowej zawiązują oferty stażu, które dotyczą zwykle tych stanowisk.

W okresie I półrocza 2012 r. wystąpiło nieco niższe niż w latach ubiegłych zapotrzebowanie na zatrudnienie wykwalifikowanych kierowców kat. C oraz C+E. Pracodawcy oczekują od kandydatów posiadania doświadczenia zawodowego, podstawowej znajomości mechaniki pojazdowej, aktualnych uprawnień na przewóz rzeczy, aktualnych badań lekarskich i psychotechnicznych.

W I półroczu 2012 r. urząd dysponował również ofertami pracy dla n/w grup zawodowych m.in. :

- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
- ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych
- specjaliści nauczania i wychowania
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
- średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i w transporcie
- elektrycy i elektronicy
- pracownicy obsługi klienta
- pracownicy opieki osobistej i pokrewni
- monterzy

Zawody deficytowe, to zawody, w których występuje deficyt podaży siły roboczej, w stosunku do ofert pracy

Tabela nr 7

L.p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy w I półroczu 2012	Średnia miesięczna liczba osób zarejestrowana w I półroczu 2012 r	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej
1	Telemarketer	47,50	9,83	-37,67
2	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	12,33	0,00	-12,33
3	Doradca klienta	18,17	5,83	-12,33
4	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	17,17	6,83	-10,33
5	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	9,50	0,00	-9,50
6	Opiekunka domowa	10,00	0,67	-9,33
7	Robotnik gospodarczy	42,67	34,67	-8,00
8	Sprzątaczką biurową	32,17	25,17	-7,00
9	Pozostali pracownicy ds. statystyki, finansów i ubezpieczeń	8,00	1,00	-7,00
10	Monter ociepleń budynków	6,33	0,00	-6,33
11	Elektromonter instalacji elektrycznych	7,00	0,83	-6,17
12	Przedstawiciel handlowy	16,50	11,17	-5,33
13	Pozostali kucharze	5,33	0,33	-5,00
14	Zbrojarz	5,67	0,67	-5,00
15	Sortowacz surowców wtórnych	5,00	0,00	-5,00
16	Kontroler jakości wyrobów elektrycznych	5,00	0,17	-4,83
17	Monter sieci wodno-kanalizacyjnych	5,17	0,50	-4,67
18	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	7,33	3,17	-4,17

19	Pracownik centrum obsługi telefonicznej /call center /	5,00	1,17	-3,83
20	Instalator systemów alarmowych	3,67	0,00	-3,67
21	Specjalista ds. rekrutacji pracowników	3,83	1,17	-3,67
22	Monter układów hydraulicznych i pneumatycznych	3,50	0,00	-3,50
23	Listonosz	6,00	2,83	-3,17
24	Kontroler rozliczeń pieniężnych	3,33	0,17	-3,17
25	Operator koparki	3,00	0,00	-3,00
26	Tokarz/frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	2,83	0,17	2,67
27	Przedstawiciel medyczny	2,67	0,17	-2,50
28	Monter rurociągów przemysłowych	2,50	0,00	-2,50
29	Frezer	4,17	1,17	-2,50
30	Elektromonter prefabrykowanych stacji transformatorowych	2,50	0,00	-2,50
31	Dyżurny ruchu kolejowego	2,50	0,00	-2,50
32	Operator maszyn ogrodniczych	2,50	0,00	-2,50
33	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	3,00	0,50	-2,50

Z powyższego zestawienia wynika, że zawodem deficytowym nr 1 w I półroczu 2012 r. jest jak w roku ubiegłym - zawód telemarketera oraz zawód pokrewny pracownik centrum obsługi telefonicznej /call center/ - 19 pozycja w tabeli nr 7 . W analizowanym okresie pracodawcy złożyli największą liczbę ofert pracy na stanowiska :

- telemarketera - 285 ofert
- doradcy klienta – 109 ofert
- pracownika ochrony bez licencji – 103 oferty

Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych zawód telemarketera nie jest zawodem popularnym, ze względu na proponowane przez pracodawców warunki. Kandydatom do pracy na wskazane stanowisko pracodawcy proponują umowę zlecenie lub umowę o dzieło z najniższą stawką uzależnioną od wyników sprzedaży. Osoby bezrobotne nie są

zainteresowane podejmowaniem tej pracy, wykazują również brak gotowości do uzyskania lub podniesienia kwalifikacji w tym zawodzie.

Rozpatrując kolejny deficytowy zawód jakim jest doradca klienta należy zauważyć, że pod nazwą tego stanowiska w ofertach pracy często kryje się telemarketing, czyli ponownie pozyskiwanie nowych klientów dla firm. Jeżeli stanowisko doradcy klienta nie wiąże się z telemarketingiem, dotyczy głównie pośrednictwa finansowego. Zakres czynności doradcy klienta polega na sprzedaży kredytów gotówkowych. Doradca powinien mieć kierunkowe wykształcenie związane z finansami, być komunikatywny oraz mobilny, najchętniej z własnym samochodem. W dalszym ciągu również na rynku pracy występuje deficyt wykwalifikowanych przedstawicieli handlowych. Zapotrzebowanie na specjalistów w w/w zawodach powoduje fakt, iż na rynku występuje wciąż wyższa niż popyt - podaż towarów i usług.

Deficytowym zawodem jest również jak wskazują dane z tabeli nr 7 poz. 2 i 4 – zawód pracownika ochrony. Pracodawcy nie wymagają kierowania na to stanowisko osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych ale przede wszystkim chcą zatrudnić osoby niepełnosprawne posiadające lekki lub umiarkowany stopień niepełnosprawności. Pracodawcy wymagają dobrej sprawności fizycznej, często pracy w godzinach nocnych z minimalnym wynagrodzeniem.

Zawodem deficytowym okazał się również zawód opiekunki domowej, w analizowanym okresie zgłoszono 60 miejsc pracy na zatrudnienie osoby z kwalifikacjami opiekunki. Osoby bezrobotne nie są zainteresowane uzyskaniem lub uzupełnieniem kwalifikacji zawodowych w tym zakresie ze względu na fakt, iż praca związana z opieką nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi jest trudna i wymaga stosownych predyspozycji psychicznych. Natomiast proponowane przez pracodawców wynagrodzenie jest nieadekwatne do wykonywanych obowiązków.

Sporządzone zestawienie w Tabeli nr 7 wykazało, że zawodami deficytowymi są również zawody wymagające specjalistycznych kwalifikacji techniczno-mechanicznych:

- elektromonter instalacji elektrycznych
- monter rurociągów przemysłowych
- tokarz/frezer obrabiarek sterowanych numerycznie
- monter układów hydraulicznych i pneumatycznych
- instalator systemów alarmowych

Zawody nadwyżkowe to zawody, w których występuje nadwyżka siły roboczej, w stosunku do ofert pracy

Tabela nr 8

L.p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy w I półroczu 2012	Średnia miesięczna liczba osób zarejestrowanych w I półroczu 2012 r.	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej
1	Bez zawodu	0,00	139,83	139,83
2	Sprzedawca	23,00	103,83	88,83
3	Technik prac biurowych	5,00	28,67	23,67
4	Technik ekonomista	0,17	19,67	19,50
5	Ślusarz	3,00	21,50	18,50
6	Magazynier	9,50	26,33	16,33
7	Robotnik budowlany	15,17	28,00	12,83
8	Górnik eksploatacji podziemnej	0,00	11,33	11,33
9	Kucharz	6,00	17,00	11,00
10	Piekarz	0,33	9,67	9,33
11	Kierowca samochodu osobowego	1,33	10,00	8,67
12	Technik mechanik	0,17	8,67	8,50
13	Technik elektronik	0,00	8,33	8,33
14	Fryzjer	5,17	12,67	7,50
15	Kasjer handlowy	5,17	11,83	6,67
16	Pakowacz	2,50	8,33	6,33
17	Murarz	4,83	10,83	6,00
18	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0,17	6,00	5,83

19	Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	0,50	6,33	5,83
20	Cukiernik	0,83	6,50	5,67
21	Technik informatyk	0,33	6,00	5,67
22	Krawiec	2,50	8,00	5,50
23	Technik handlowiec	1,33	6,67	5,33
24	Mechanik pojazdów samochodowych	0,67	5,50	4,83
25	Salowa	0,17	5,00	4,83
26	Technik poligraf	0,00	4,33	4,33
27	Pozostali sprzedawcy sklepowi	0,00	4,33	4,33
28	Pomoc kuchenna	4,00	8,33	4,33
29	Mechanik samochodów osobowych	3,33	7,50	4,17
30	Elektromonter	1,17	5,33	4,17

Zestawienie w Tabeli nr 8 dotyczące zawodów nadwyżkowych wskazuje podobnie jak w latach poprzednich, iż urząd nie dysponuje ofertami pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych. Nie jest to równoznaczne z brakiem ofert pracy dla osób o najniższych kwalifikacjach.

Pozycja - bez zawodu- jest wyzerowana, gdyż wprowadzając do Systemu Informatycznego Syriusz krajową ofertę pracy wpisuje się obowiązkowo nazwę zawodu, nawet w przypadku jeżeli pracodawca składa zapotrzebowanie na zatrudnienie osoby bezrobotnej nie posiadającej żadnych kwalifikacji zawodowych. W takiej sytuacji powyższa oferta pracy w systemie ukazuje się jako oferta na stanowisko pracownika fizycznego, kolportera ulotek, robotnika gospodarczego itp.

Głównym zawodem nadwyżkowym jest zdecydowanie zawód sprzedawcy i zawód pokrewny kasjera handlowego. Wg stanu na dzień 30.06.2012 r. zarejestrowanych było 821 osób posiadających kwalifikacje sprzedawcy, natomiast liczba miejsc pracy na stanowisko sprzedawcy wynosiła 138 ofert. Liczba ofert pracy w handlu zmniejszyła się znacznie w stosunku do lat ubiegłych. Dużą nadwyżkę zawodową stanowią również pracownicy biurowi oraz ekonomiści zarówno ze średnim jak i wyższym wykształceniem. W I półroczu 2012 r. oferty pracy na stanowiska związane z obsługą biura zgłaszane były przez pracodawców sporadycznie. Niewielka jest również liczba ofert pracy na stanowiska magazyniera i ślusarza w stosunku do ilości osób bezrobotnych zarejestrowanych w tych zawodach. Zdecydowanie nadwyżkowym jest zawód związany z mechaniką samochodową, występuje w Tabeli nr 8 kilkakrotnie w poz. 18, 24 i 29.

Tabela nr 8 wskazuje również, że zawodami zdecydowanie nadwyżkowymi są zawody górnika eksploatacji podziemnej, technika elektronika a także technika poligrafa. W

analizowanym okresie nie zgłoszono żadnej oferty pracy na w/w stanowiska. Podobna sytuacja dotyczy również zawodu technika mechanika oraz technika informatyka.

Zestawienie wykazuje, że aktualnie zawodami nadwyżkowymi są również zawody

- kierowcy samochodu osobowego
- piekarza
- cukiernika
- kucharza
- fryzjera
- pakowacza
- krawca.